

3.093 de lei trebuie să aducă, în medie, un copil de acasă. În opt ani, costul ascuns al educației s-a dublat

București, 5 septembrie 2018: Finanțarea deficitară a învățământului, multiplele reforme începute și abandonate pe traseu au făcut ca, în doar opt ani, costurile ascunse ale educației să se dubleze: în medie, de la 1.490 lei per copil la 3.093 lei, potrivit ultimei cercetări realizate de Salvați Copiii România. Decontul îl plătesc părinții, iar copiii ale căror familii nu au resursele financiare necesare sunt mult mai vulnerabili și discriminați din start.

În 2010, studiul realizat de **Organizația Salvați Copiii**¹ arăta, în premieră, că educația este, în România, gratuită doar în teorie. În practică, părinții erau nevoiți să achite costuri care nu apăreau în nicio Lege și reformă a educației și pentru care, în proporție covârșitoare, nu primeau nicio chitanță. În medie, suma pe care elevul o aducea de acasă, pentru a beneficia de educație, era, atunci, de 1.490 de lei.

La opt ani distanță, cu o săptămână înaintea începerii unui nou an școlar, suma pe care părinții trebuie să o aloce suplimentar este dublă: **3.093 de lei costă anual, în medie, educația „gratuită” a copilului**, arată datele de teren procesate de Salvați Copiii, într-un nou raport sociologic, iar **valorile sunt mai mari în mediul urban față de rural (3.351 lei față de 2.757 lei)**.

“Copii mari, costuri mari”

În ciclul primar părinții plătesc, în medie, 2.545 lei anual, în gimnazial 3.083, iar dacă elevul este la liceu, părintele trebuie să scoată din buzunar 3.647 lei.

Ce trebuie să plătească, în plus, un elev, pentru a primi educație

Cei mai mulți bani pe care părinții îi scot din buzunar pentru ca elevul să primească educație de calitate se duc pe materiale didactice – rechizite, dotarea sălilor de clasă, manuale.

¹ Cercetare cu privire la costurile „ascunse” din educație - <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/9f/9fec6efa-93cd-4a23-9765-4d62bf239809.pdf>

Lipsa resurselor umane, calitatea precară a materialelor didactice și starea critică în care se află școlile – de la tavane și bănci până la pază și dotarea laboratoarelor – i-au determinat pe părinți să dubleze și efortul pedagogic, prin meditații contra cost.

Față de 2010, **procentul celor care apelează la meditații plătite la materiile studiate în școală (nu au fost incluse aici cursuri extracurriculare) a crescut de la 24% la 40%**, iar costul acestora a crescut și el, pe măsura inflației: de la aproximativ 1.350 de lei media anuală în 2010, la peste 1.850 lei în 2018. Procentul variază de la aproximativ 19% dintre elevii din ciclul primar la 56% dintre liceeni.

Fondul clasei rămâne unul dintre costurile neoficiale ale educației: deși procentul părinților care îl achită a scăzut, el rămâne o constantă a școlii românești: 56% dintre părinți, comparativ cu 72% în 2010, contribuie la acest fond.

Aproximativ 2 din 10 părinți afirmă că fondul clasei este o contribuție obligatorie, dar cei mai mulți nu sunt consultați în privința destinației acestor bani. Aproximativ 46% dintre părinți indică, totuși, cheltuieli cu materiale didactice sau amenajarea sălilor de clasă.

Fondului clasei i se adaugă, pentru 28% dintre părinți, și un alt "fond", al școlii, care crește semnificativ costul ascuns al educației.

Ponderea părinților care afirmă că li s-au cerut sume de bani pentru înscrierea copilului la școală, acordarea de note, promovarea examenelor sau protocol la examene a scăzut semnificativ comparativ cu 2010, de la valori de aproximativ 5% din total, la valori sub 1%.

Au apărut și categorii noi de costuri, cum sunt cele asociate programelor de after school, a căror incidență era semnificativ mai scăzută acum opt ani. Deși incidența este relativ scăzută și acum, în jurul valorii de 10%, acolo unde apar reprezintă a doua categorie de cost în ordinea importanței.

Mai mult decât atât, **aproximativ 90% dintre părinții ai căror copii sunt parte a astfel de programe, suportă integral costurile, indiferent că sunt desfășurate în instituții publice sau private.**

De altfel, costul ridicat al acestor programe reprezintă una dintre problemele majore ale sistemului educațional românesc, cauzând discriminări succesive și vulnerabilizarea suplimentară a copiilor care provin din medii socio-economice vulnerabile.

Una dintre măsurile cele mai eficiente de menținere a copiilor vulnerabili în școală este programul "Școala după școală", prin care li se asigură asistență pedagogică, psihologică, dar mai ales un mediu social stabil și în siguranță. Aproximativ 25.000 de copii au beneficiat de programul "Școala după școală", desfășurat de Salvați Copiii România, până în prezent.

„Accesul egal al copiilor la educație de calitate este un beneficiu pentru întreaga societate. De aceea, condiționarea financiară a participării la programe de suport educațional constituie un factor de discriminare extrem de grav, pentru că sunt astfel dezavantajați tocmai acei copii care au nevoie de ajutor. În acest fel, decalajele sunt adâncite, iar sărăcia educațională devine un statut social permanent.

Singura cale de a garanta integrarea socială de calitate este accesul la educație. Salvați Copiii face eforturi constante pentru ca programul Școala după Școală să fie implementat la nivel național, cu prioritate crescută acolo unde sunt copii care au nevoie de tot suportul pedagogic pentru a putea rămâne în școală. Educația nu trebuie să fie un lux, ci, așa cum prevede și legea, un drept universal și neîngrădit, pentru toți copiii ”, spune Gabriela Alexandrescu, Președintele Executiv Salvați Copiii România.

Din experiența Organizației Salvați Copiii, integrarea în programul Școala după Școală are un impact pozitiv clar asupra succesului școlar al copiilor. Cu toate acestea, doar 45% dintre școlile bucureștene, de pildă, au implementat programul, în anul școlar trecut: 89 de școli din cele 200 în care se organizează învățământul primar și gimnazial.

Accesul limitat la programe de suport educațional agravează **fenomenul copiilor rămași în afara școlii, în contextul în care România rămâne printre țările fruntașe la acest capitol, cu un procent de 12,1, îngrijorător la nivel european**, potrivit raportului *End of Childhood Index*, al organizației internaționale Save the Children.

Referindu-ne doar la abandonul școlar, în anul școlar 2013-2014, 25.891 copii au abandonat învățământul primar și gimnazial, în anul școlar următor (2014 – 2015), numărul a crescut la 34.293, pentru ca în 2015-2016, numărul copiilor în această situație să ajungă la 30.504. În ceea ce privește învățământul liceal și profesional, 23.290 elevi au abandonat studiile în anul școlar 2013-2014; lor li se adaugă 27.225 de elevi în anul școlar următor (2014-2015) și 26.722 în anul școlar 2015-2016.

Organizația Salvați Copiii România reia astfel apelul către autorități, să asume ca prioritate a agendei guvernamentale educația și dreptul fiecărui copil de a rămâne în școală, prin garantarea programului "Școala după Școală" în fiecare unitate de învățământ, astfel încât abandonul școlar să poată fi corectat, înainte de a deveni cronic și cu efecte dezastruoase pentru întreaga societate.

Date tehnice: Tipul studiului: sondaj de opinie cantitativ, prin interviuri față în față, pe un eșantion de 903 respondenți, la nivel național.

Cercetarea s-a desfășurat prin realizarea de interviuri față în față. Selecția respondenților s-a realizat prin metoda "bulgărelui de zăpadă", interviurile fiind efectuate în mediul de activitate al respondenților: acasă, la domiciliul subiecților, la serviciu, sau în locul în care propriii copii își desfășoară activitatea (școală, locuri de desfășurare a activităților extrașcolare).

Pentru mai multe detalii:

Anca Stamin – director de programe

0745.039.084

anca.stamin@salvaticopiii.ro

Ciprian Grădinaru – sociolog

0723.005.932

ciprian.gradinaru@salvaticopiii.ro

Despre Organizația Salvați Copiii

Salvați Copiii este o organizație neguvernamentală, asociație de utilitate publică, non-profit, democratică, neafiliată politic sau religios, care militează activ pentru protecția drepturilor copilului în România, din 1990, în acord cu prevederile Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului, cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și cu legislația României. Salvați Copiii adoptă o poziție independentă în raport cu acțiunile și măsurile instituțiilor, recunoscând că implementarea legislației și a politicilor publice în materia drepturilor copiilor nu poate ignora strânsa colaborare dintre autorități, familie, copii și societatea în care fiecare actor implicat își acceptă responsabilitatea conform principiilor unui parteneriat autentic și viabil. În calitate de membru al Save the Children International, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. În cei 28 de ani de activitate, peste 1.750.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.